

ئشكارىلەي ۋېرەنپ، ەگجەي ـ نەگجەيلى ئۇسسىپ، ۋېرەنۋارقىلى سىستەۋدى جەلپ، ەرلىكپەن جاۋاپكەر شىلك ارقالادى

_____ رايونىمىز شەشۋىشى ازىشلىقتى كورنەكتىلەندىرە ويداعىداي يگەرپ، 2 ـ توپىناعى نەگىزگى ئاقىرىپىتىق تارىبەنىڭ تەرەڭدەۋىن، ئاقتىلانۋىن ئلگەر ئىلەتتى

تۇرغۇن قادىر بىلاي دەدى: ئشكەرلەي ۋېرەنۋارقىلى بۇدان بىلاي قىزمەتتەردى ويداعىداي ورىستەتۋدىڭ اناعۇرلىم ايقتن جوياسىنا يە بولدىق، ۋېرەنۋ مەن قىزمەتتى اناعۇرلىم ويداعىداي ۋوزارا ۇشتاستىرىپ، نازاردى قۇرلىملى ۋىل شارۋاشلىمى، ساپالى مال شارۋاشلىمى ونىمەدرى ۋوندىرىسى، ۋىل شارۋاشلىغىنداى سۇارۋ، ۋىل ـ قىستاق قۇرلىمىسى، جوعارى ساپالى دامۋ سىياقتى مازمۇد ـ باسقارۋدى ويداعىداي يگەرپ، مال شارۋاشلىم ـ ەگىس اتىزى سۇ يىگىلگىن ويداعىداي باسقارپ، ۋىل شارۋاشلىمى، ۋىل ـ قىستاق، شارۋالار سىتە ـ رىن جوعارى ساپالى ئلگەرلەتپ، تۇتاس جىلدىق نىسانا ـ مىندەتتەردى ساپاسنا، مولشەرىنە كەپىل ـ دىكە ەتپ ورنىداپىمىز .

ماسەلەنى باعدار ەتپ، ئاقتى ونىمدىلىككە مان بەردى

بىرەشە كۇننەن بەرى رايونىمىز دىڭ جەر ـ جەرى نەگىزگى ئاقىرىپىتىق تارىبەنى ورىستەتۋدى ۋېد ـ رەنۋدى، وي جوگىر تۇدى، قولدانۋدى ساپاقاتىستىرۋ ـ مەن، ۋېلۇدى، سەنۋدى، ارەكەتتى بىرلىككە كەلتىرۋ ـ مەن تەعىز ۇشتاستىرىپ، پارتىا مۇشەلەرىنلڭ، كادىر ـ لاردىڭ العا ئلگەرلەنۇ رۇخىن قىزمەتتى ويداعىداي سىستەۋدىڭ قۇدرەتتى قابىلەتىنە اينالدىرۋىن كۇشەپىتتى . بۇرانالا موڭغۇل اۋتونومىيالى وبلىستىق پارتكوم نازارايلىق ۋېرەنۋدى كۇشەپتۇدى ماڭىزدىنىڭ ماڭىز ـ دىسى ەتپ، كىتاپ وقۇ كالىسىن، نازارايلىق ۋېرەنۋ وزەكتى گرۇپپاسى ۋېرەنۋىن وتكىزۋدى تۇتقا ەتپ، شى جىيىنڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يەديا ـ سىن ئشكەرلەي ۋېرەندى، ۋسۇسىندى. ”شەشۋوشى ازىشلىقتى“ شىنايى يگەرپ، جوپەيلى ۋېرەنۋ، ۋلگى كورسەتپ جەتەكتەنۇ، ۋېرەنۋدى قولدانۇ جاعىنا ۇز ـ دىكىسىز كۇش سالپ، كىتاپ وقۇ كلاسى مەن نازاربا ـ لىق ۋېرەنۋ وزەكتى گرۇپپاسىنىڭ ۋېرەنۋ ساپاسى مەن ونىمدىلگىن كۇش سالا جوعارىلاتتى . ۋېىر جاعىد ـ نان ۋېرەنۋگە، ۋېىر جاعىنان قاداالاۋغا، ۋېىر جاعىد ـ نان رەتتەنۇ ـ تۇزەتۋگە تاباندى بولپ، ”بەسكە نازار ـ دى شوغىر لاندىرۇدى“ قاتاڭ قاداالاپ، ماسەلەنى ئشكەرلەي تەكسەرپ ورتاعا سالپ، رەتتەنۇ ـ تۇزەتۋ، رەتتەنۇ ـ وڭاۋ شاراسىن جاساپ، باستاماشى ورنىدى، جاۋاپتى ورنىدى، اياقتايىتىن ۋاقتتى تارماق ـ تاز، تۇرلەر بوينىشا ايقىنداپ، كەستەگە سالىستىرىپ ئلگەرلەتەتۇدى، سەپكە سالىستىرىپ تىزمىنەن ۋىشرۇدى ورنىداپ، نەگىزگى ئاقىرىپىتىق تارىبەدە ساپانى يگەرپ، ئاقتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتتى .

بۇرانالا وبلىستىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشە ـ سى، ۋېمىداستىرۇ ۋوبلىمىنىڭ باستىى يان ۋى بىلاي دەدى: ”ۋېىز شى جىيىنڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يەدياسىمەن زەيىن ـ زەردەنى ۋېىستىم ـ رپ، رۇختى سومداۋعا تاباندى بولپ، شى جىيىنڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يەدياسىنىڭ عىلمىي جوپەسىن، وزەكتى ۋمانىن، امالياتتىق تالايىن جاپپاي ۋېرەنىپ، ۋتۇسىنىپ، پارتيانىڭ جاسامپاز نازارىياس ـ مەن وي ـ ساننى قارۋالاندىرپ، قابىلەتتى ارتتىرىپ، شىنايى يگەرپ ئاقتى سىستەۋدى كورنەكتىلەندىرىپ، خالىق تۇرمىسى ئاقتى سىستەرىن ويداعىداي سىستەپ، كورنەكتى ماسەللەردى رەتتەپ ـ وڭاپ، ۋېرەنۋ جە ـ تىستىكتەرىن ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپا ـ لى دامۋىن ئلگەرلەتەتۇدى ئاقتى ارەكتەكە جانە ۋسى جۇزىندىك ونىمدىلىككە اينالدىردىق“ .

سوڭغى جىلدارى قىزىلسۇ قىرعىز اۋتونوميالى وب ـ لىستىق مادەنيەت، دەنە تارىبە جانە ساياحات مەكەمەسى شى جىيىنڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يەدياسىن ۋېرەنۋدى، داپەكتىلەندىرۇدى ارقاۋ ەتپ، زەرەتتەنۇ ـ تالقالاۋ، پىكىر ۋىستىرۇ ورىستەتتى .

قىزىلسۇ وبلىستىق مادەنيەت، دەنە تارىبە جانە ساياحات مەكەمەسى پارتيا باسشلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجىي، ورنىباسار مەكەمە باستىعى دىلشات تىلەش زەرەتتەنۇ ـ تالقالاۋ، پىكىر ۋىستىرۇ كەزىندە بىلاي دەدى: ”ۋېرەنۋدىڭ ماقساتى قولدانۇدا، قابىلەتتى كۇشەپتىپ، قۇاتتى ارتتىرۇدا ـ مادەنيەت ـ ساياحات قىزمەتىمەن شۇغىلدانانن پارتيبالى كادىر رەتسىندە، شى جىيىنڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يەديا ـ سىن ۋېرەنۋ، داپەكتىلەندىرۇ سىندى نەگىزگى ئاقە ـ رپىتى، نەگىزگى جەلىنى جانە ۋتۇبىرلى مىندەتتى مقتى يگەرپ، قاز ـ قابلىندا ۋېرەنىپ، زەيىن قويا ۋتۇسىنىپ، تىغىللىقتى سىستەپ، مادەنى ەسكەرتكىش ـ تەردى اناعۇرلىم ويداعىداي كادەگە جاراتىپ پايدىا ـ

لانۋدى جانە قورعاۋدى كوزدە ۇستاپ، «ماناس» ەبوسىن ۋاكىل ەتكەن بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىن جالعاستىرۇدى، قورعاۋدى جانە دامىستۇدى زور كۇشپەىن ئلگەرلەتەپ، جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ۋداستۇرلى مادەنيەتىن جاسامپازدېقىنە كادەگە جا ـ راتۋدى، جاڭقالق اشا دامىتۇدى قۇلىشنا ئلگەرلەتەپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتامىن .

ئاقتى سىتەپ، جاۋاپكەر شىلىك ارقالاپ دامۇدى جەبەدى

ۋېرەنۋ سىستەۋدىڭ نەگىزى، سىستەۋ ۋېرەنۋ ۋۇشىن پايدالانىلادى ـ 2 ـ توپىناعى نەگىزگى ئاقىرىپ ـ تىق تارىبە ورىستەتلىگەننەن بەرى رايونىمىز دىڭ جەر ـ جەرىندەكى پارتىا مۇشەلەرى، كادىر لار پارىق ـ تاردى، ولقىلىقتاردى قۇلىشنا تاۋىپ، ماسەلەنى شەشۋ وي جەلىسىن دالەھ ـ ۋدال تاۋىپ، مىندەت اتقارپ، جاۋاپكەر شىلىگىن ادا ەتۋ قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، ۋېرەنۋ ارقىلى سىستەۋدى جەپبە جاعىندا ئاقتى ونىمدىد ـ لىككە قول جەتكىزدى .

9 ـ ايدىڭ 2۵ ـ كۇنى قوبقىسارى موڭغۇل اۋتو ـ نومييالى اۋدانىنداى ۋاز ۇلت بۇقاراسى كوپىتەن كۇتكەن بايباڭ وزەنىسە سۇ باستاۋ يىنجەنەرياسىندا ۋساتتى سۇ ۋجۇردى . تارىباعاتاي ايماعى نەگىزگى تا ـ قىرىپىتىق تارىبەنى وراي ەتەپ، خالىق بۇقاراسىنىڭ شۇمىل، قىين، ۋايمىداعان، ۋزارۋ ماسەللەرىن كۇش سالا شەشۇدى ماڭمىداي الدى ورنىغا قوپىپ، تاباندىد ـ لىقپەن تىناققاندىرۇدى يگەردى، بايباڭ وزەنىسە سۇ باستاۋ يىنجەنەرياسىنا سۇ جۇرگىزۋ جاڭا جاۋاپكەرش ـ لىك ارقالاۋ، جاڭا سىكەرلىك كورسەتۋ ارقىلى جوعا ـ رى ساپالى دامۇدى ئلگەرلەتەتۇدە قول جەتكىزگەن جاڭا ونىمدىلىكتىن ايگىلەدى .

تارىباعاتاي ايماقىتىق پارتكومنىڭ مۇشەسى بىي حاي بىلاي دەدى: ”2 ـ توپىناعى نەگىزگى ئاقىرىپ ـ تىق تارىبە ورىستەتلىگەننەن بەرى تارىباعاتاي ايماقە ـ تىق سۇ يىگىلىگى تارارۋارلىنداى پارتىا مۇشەلەرى، كادىر لار باس شۇجى شى جىيىنڭنىڭ سۇدى وڭاۋ جو ـ سىندەگى ماڭىزدى بايمىداۋلارىن مۇقيات ۋېرەنىپ، باتىل داپەكتىلەندىرىپ، تىناققاندىرىپ، نازاردى سۇ بايلىغىن جوعارى ۋونىمدى جايعاستىرۇغا جانە ۋىلەسىم ـ دى پايدالانۇغا شوغىر لاندىرىپ، خالىق تۇرمىسى يىنجە ـ نەرياسىن ويداعىداي سىستەۋگە، ئاقتى سىستەۋگە تاباندى بولپ، بايباڭ وزەنىسە سۇ باستاۋ يىنجەنەرياسى سىياقتى ۋېىر توپ ۋتۇمىندى سۇ يىگىلىگى يىنجەنەرياسى قۇرىلم ـ سىن كۇش سالا ئلگەرلەتەپ، ايماقنىڭ سۇ بايلىغىن جايعاستىرۇ ارناسىن ۇزدىكىسىز ساپالاندىردى“ .

نازاريانىڭ قۇنى امالياتقا جەتەكتىشلىك ەتۇدە، ۋېرەنۋدىڭ ماقساتى قولدانۇدا ـ 2 ـ توپىناعى نەگىزگى ئاقىرىپىتىق تارىبە ورىستەتلىگەننەن بەرى قۇمىل قالالىق دەنسائۇلىق ساقتاۋ، سالاماتىق جوپەسى باسنى تالاپتى مقتى يگەرپ، فۇنكتسىيانى، قىزمەت جاۋاپكەر شىلىگىن تەمىز ارقاۋ ەتپ، قىزمەت امالياتىنا ۇشتاستىرىپ، نازارايلىق ۋېرەنۋدىڭ جەتىستىكتىرىن قىزمەتتى ئلگەرلەتەتتىن وي جەلىسىنە، شاراعا اينالدىد ـ رپ، نازاردى بۇقارانىڭ شۇمىل، قىين، ۋايمىداعان، ۋزارۋ ماسەللەلەرىنە شوغىر لاندىرىپ، بۇقارانىڭ سالامات ـ تىغىن دالەھ ـ ۋدال قورعاپ، نەگىزگى ئاقىرىپىتىق تارىبە ـ دە ئاقتى ئايتىجە شىعارپ، ئاقتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزۇگە شىنايى كەپىلدىك ەتتى .

قۇمىل قالالىق دەنسائۇلىق ساقتاۋ، سالاماتىق كومىتەتتى پارتيا باسشلىق گرۇپپاسىنىڭ ورنىباسار شۇجىي، مەڭگەرۋشىسى ۋشادات امەت بىلاي دەدى: ”قۇمىل قالالىق دەنسائۇلىق ساقتاۋ، سالاماتىق كومى ـ تەتى ۋسى جۇزىندىكىكە ۇشتاستىرىپ، ۋاز ۇلت بۇقارا ـ سىنىڭ شۇمىل، قىين، ۋايمىداعان، ۋزارۋ ماسەللەلە ـ رىن كۇش سالا شەشىپ، اۋتونوميالى رايوننىڭ ’ئاقتى ۋسى سىستەۋ، خالىقتى ۋايمىنان ارلىتۇ‘ خالىق تۇرمىسى ئاقتى سىستەرىن رىقتىلىقپەن جالعاستىرۇ نە ـ گىزىندە، وتىباسى شىپياگەرلىك كەلىسىم جاساسقان قىزمەت وتەۋىن جوعارى ساپامەن ئلگەرلەتەتۇدى بۇ ـ قارانىڭ ناۋقاس كورسەتۇ، ەمدەلۇ تىلەگىن ورنىداي ـ تىن پارەمەندى تۇتقا ەتپ، قىزمەت مەحازىزىمىن ونان ارى كەمەلدەندىرىپ، ادامداردى باۋلۇ جانە باقلاۋ ـ دى، باعالاۋدى كۇشەپتىپ، كەلىسىم جاساسىپ قىزمەت وتەۋمەن قامتۇ كولەمىن ۇزدىكىسىز كەڭەيد ـ تىپ، نەگىزگى ئاقىرىپىتىق تارىبە ۋېرەنۋ جەتىستىكتە ـ رىن بۇقاراعا قىزمەت وتەپتىن ونىمدىلىككە شىنايى ايد ـ نالدىرىپ، قۇمىلداى ۋاز ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىسى سە ـ زىمىن، باقت سەزىمىن ۇزدىكىسىز كۇشەپىتتى“ .

(**تىلشى شىيا چىڭ، ەرىكتى تىلشلىەر لى جىانتىڭ، لۇ جۇڭ، گو جىنيۋى، جاۋ جىندۇڭ، جاڭ بىيڭ، فان كۇن، جىڭ تىغشىڭ**)

(باسى 1 ـ بەتتە)

پارتيا 20 ـ قۇرلىتابى جاپپاي سوتسىيالىستىك وسە ـ زاماندىانغان مەملىكەت قۇرۇدىڭ، جۇڭگو ۋلگىسىندەگى وسزاماندىاندىرۇ ارقىلى جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇل ـ دەنۋىن جاپپاي ئلگەرلەتەتۇدىڭ ۇلى جوياسىن كەسىكىد ـ دەپ، 20۳5 ـ جىلغا بارعاندا مادەنيەتتە قۇاتتى ەل قۇرۇپ شىعۇ، مەملىكەتتىڭ مادەنيەت جۇمىساق كۇشىن كورنەكتى كۇشەپتۇ سىندى نىسانا ـ مىندەتتەردى العا قوپىپ، مادەنيەت جاعىندا وزىنە سەنۇدى، ۋزىن ۇلۇتە ـ تەندىرۇدى ئلگەرلەتۇ، سوتسىيالىستىك مادەنيەتتە جاڭا شۇغىلالى ئايتىجە جاراتۇ سىندى ماڭىزدى ورنالاستىرۇ جاسادى ـ مادەنيەت ۋېىر ەلدىڭ، ۋېىر ۇلتنىڭ جانى ەكەندىگىن، وسكەلەڭ مادەنيەت سەنىمى بولماسا، ما ـ دەنيەتتىڭ گۇلدەنىپ ـ كورىكەيۋى بولماسا، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەتۇى بولمايتىندىمەن؛ جۇڭگو ۋلگە ـ سىندەگى وسزاماندىاندىرۇ ماتەريالىدىق وركەنيەت پەن رۇخانى وركەنيەتتى ساپكەستىرەتتىن وسزاماندىاندىرۇ ەكەندىگىن، مادەنيەت سىستەرىن دامىتۇ خالىقتىڭ رۇخانى مادەنيەت سۇرانىسىن قاناعاتاندىرۇدىڭ، خالىقتىڭ ما ـ دەنيەت ۇقىق ـ مۇددەسىن قانامتاسىز ەتۇدىڭ نەگىزگى جولى ەكەندىگىن؛ جۇڭگو ۋلگىسىندەگى وسزاماندا ـ ندىرۇدى ئلگەرلەتۇ بۇرىنغالار سىتەپ كورمەگەن جا ـ سامپازدىق سىپاتتى ۋسى ەكەندىگىن، ۋسوز جوق، سان مېللىونداغان خالىقتىڭ وزىنە سەنۇ، ۋزىن ۇلۇتەنتەندىرۇ رۇخانى كۇشىن سەرىپلىتۇ، نىنتىماقتاسا كورەس جۇر ـ گىزۇدىڭ مەمم كۇشىن ۋيىستىرۇ كەرەكتىگىن جەتە تانۇ كەرەك ـ جاڭا جورىقتا تەك شى جىيىنڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يەدياسىن جەتەكتى ەتۇگە تابانـ دى بولپ، پارتيا 20 ـ قۇرلىتابىنىڭ رۇخىن جاپپاي دا ـ يەكتىلەندىرىپ، شى جىيىنڭنىڭ مادەنيەت يەدياسىن شـ كەرلەيى ۋېرەنىپ، داپەكتىلەندىرىپ، مادەنيەت سەند ـ مىن بەكەمدەپ، اشىق، سىيسىمىدى بولۇدى ۇستانىپ، تۇراشلىدىقتان ايمىماي جاڭقالق اشۇعا تاباندى بولپ، بۇكىل ۇلتنىڭ مادەنيەتتە جاڭقالق اشۇ، جاسامپازدىق جاراتۇ ومىر شەڭدىك كۇشىن تولىق قاۋلانىپ، بۇكىل پارتيانىڭ، بۇكىل ەلدەگى ۋاز ۇلت خالىقتىڭ نىنتىماقتاسا كۇرەس جاساۋ ورتاق يەديالىق نەگىزىن ۇزدىكىسىز بە ـ كەمدەپ، مەملىكەتنىڭ مادەنيەت جۇمىساق كۇشى مەن جۇڭخۇا مادەنيەتىنىڭ يقبال كۇشىن ۇزدىكىسىز جووارد ـ لاتقاندا عانا، جاپپاي سوتسىيالىستىك وسزاماندىانغان مەملىكەت قۇرۇعا، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋىن جاپپاي ئلگەرلەتەتۇگە پارەمەندى يەديالىق كەپىلدىك، قۇدرەتتى رۇخانى كۇش ـ قۇات، ۋتىمىدى مادەنيەت شارىت ـ جاعايدىن ارىزىلەۋگە بولادى .

باس شۇجى شى جىيىنڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتە ـ دى: ”جاڭا داۋىردەگى جاڭا جورىقتا دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىس جەدەل قۇبلىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇى شەشۋوشى كەزەڭگە ۋوتتى، سىترائەگىلىق وراي مەن حاۋىپ ـ قاتەر، سىن ـ ساپىستىار قاتار ۋومىر ۋسۇرىپ، ۇگىت، يەديا، مادەنيەت قىزمەتتى جاڭا جاعايداعا، جاڭا مىندەتكە ۋدوپ كەلدى، ۋسوز جوق، جاڭا بەينە، جاڭا سىكەرلىك كورسەتۇ كەرەك“ . يەديا مەن ارەكتەتتى باس شۇجى شى جىيىنڭنىڭ ماڭىزدى نۇسقاۋلارنىڭ رۇخىمەن جانە پارىتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ شەشىمدەرىمەن، ورنالاستىرۇلارمەن بىر ـ لىككە كەلتىرىپ، جاڭا داۋىردەگى جاڭا جورىقتا ۇگىت، يەديا، مادەنيەت قىزمەتىن ويداعىداي سىستەۋ جاۋاپكەر ـ شىلىك سەزىمىن، بورىشتىلىق سەزىمىن شىنايى كۇشەپتۇ كەرەك ـ نازاردى پارتيانىڭ جاسامپاز نازار ـ ياسىمەن بۇكىل پارتيبانى قارۋالاندىرۇ، خالىقتى تارىبە ـ لەۋ سىندى وسى ماڭمىداي الدى ساپاسىي مىندەتكە شو ـ

(باسى 1 ـ بەتتە)

سونىمەن قاتار شىنجياڭ ەكولوگىيا جانە جاعىراپيا زەرەتتەنۇ ورنىنىڭ عىلمىي زەرەتتەنۇ ۇجىمى افريكاداعى ماۋرىتانىيا، نېگىرىيا، ەفيوپيا سىياقتى ەلدەردىڭ عىلمىي زەرەتتەنۇ قۇرىلمىدارىمەن، جوعارى ەمكەپتەنەرەمەن سەل ـ بەستىك جاساسىپ، جۇڭگونىڭ ’افريكانىڭ جاسىل قورعان“ قۇرىلىسىن قولداۋىننىڭ عىلمىي ارەكەت جويا ـ سىن العا قويدى، ماشىنا ارقىلى قۇمنان ساقتانۇ، بۇتا ـ بۇرگەندى جايلىمدى قالىپنا كەلتىرۇ، تەڭىز دەڭگەيى تومەن ادىرلاردا سۇ جىناپ ورماندى، جايلىمدى قالىپنا كەلتىرۇ سىياقتى ەرەكشە ناشار ورتاعا جانە ورمان ۋوسىرۇ قىين بولغان جەرلەرگە باپ كەلەتىن ەكولوگىيا قۇرىلىسى تەحنىكاسىن زەرەتتەپ اشىپ، قالىپتاستىرىپ، ماۋرىتانيا استانا شەڭجەرىندەگى ’ەكى رايون، ۇش بەلدەۋ“ بوپىنىشا قۇمنان ساقتانۇ جوپەسىن جوپالاۋ جوياسىن العا قويدى .

ەفيوفىادا شىنجياڭ ەكولوگىيا جانە جاعىراپيا زەرەتتەنۇ ورنى تەڭىز دەڭگەيى تومەن وڭىردەگى بۇتا ـ بۇرگەندى جايلىم ەكولوگىياسىن قالىپنا كەلتىرۇ جانە با ـ ياندى دامىتۇ ۋلگىسىن ورناتتى، بۇل تەحنىكادان جەر ـ گىلىكتى ورنىداى 13 ەلۋمەتتىك اۋماقتاعى 43 مىڭ ادام يىگىلىكتەندى. ”جۇڭگو تاجىرىيەسىنىڭ، شىاراسىنىڭ، تەحنىكاسىنىڭ ۋبارى ەرەكشە جاقسى ۇلگى، بولاشاقتا تەحنىكاسىن زەرەتتەپ اشىپ، قالىپتاستىرىپ، ماۋرىتانيا استانا شەڭجەرىندەگى ’ەكى رايون، ۇش بەلدەۋ“ بوپىنىشا قۇمنان ساقتانۇ جوپەسىن جوپالاۋ جوياسىن العا قويدى .

ەفيوفىادا شىنجياڭ ەكولوگىيا جانە جاعىراپيا

عەرلاندىرىپ، شى جىيىنڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يەدياسىمەن قاجىماي ـ تالماي زەيىن ـ زەردەنى ۋيىستىرىپ، رۇختى سومداپ، شىنايى ۋيد ـ رەنۋگە، شىنايى تۇسىنۇگە، شىنايى سەنۇگە، شىنايى قولدانۇعا، تەرەڭدەتۇگە، كوكەيگە ۇيالاتۇعا، كادە ـ گە جاراتۇعا كۇش سالپ، يەديا مەن ارەكەتتى انا ـ عۇرلىم ويداعىداي بىرلىككە كەلتىرۇ كەرەك ـ جاڭا تارىخى باستامادا مادەنيەتتىڭ گۇلدەنۋىن ۇزدىكىسىز ئلگەرلەتۇ، مادەنيەتتە قۇاتتى ەل قۇرۇ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ وسى زامانىى وركەنيەتىن قۇرۇ سىندى وسى جاڭا مادەنيەت بورىشىن ارقاۋ ەتەپ، تۇدى بىيىك ۇستاپ، خالىق تىلەگىن توعىستىرىپ، جاڭا ادام تارىبە ـ لەپ، مادەنيەتتى وركەندەتەپ، وبرىزدى ايگىلەپ، امالياتىتىق جاسامپازدىق بارىسىندا مادەنيەت جاسام ـ پازدەيمەن شۇغىلدانىپ، تارىختىڭ العا باسۋى بارد ـ سىندا مادەنيەتتىڭ العا باسۋىن جۇزەگە اسىرىپ، تۇرا ـ شىلدىقتان ايمىماي جاڭقالق اشانن دۇرمىس سالت جانە ارىن ارقىلى تارىخى مادەنيەتتىڭ تامىرىن جالعاستىرىپ، وسى زامانىى تاماشا داستان جازۇ كەرەك ـ ’جەتتى كۇش ساۋ‘ كەلەلى تالايىن مىقتاپ يگەرپ، پارتيانىڭ ۇگىت، يەديا، مادەنيەت قىزمەتىنە باششلىغىن كۇش سالا كۇ ـ شەپتىپ، پارەمەندى ۋيىستىرۇ قۇاتى مەن جەتەكتىشلىك ەتۇ قۇاتىنا يە سوتسىيالىستىك يەدەولوگىيانى كۇش سالا قۇرۇپ، سوتسىيالىستىك وزەكتى قۇن كوزقاراسىن كۇش سالا جەتەلدىرىپ جانە امالياتبا ايگىلەپ، اقپاراتتىق قو ـ عامدىق پىكىردىڭ تاراتۇ قۇاتىن، جەتەكتەنۇ قۇاتىن، يقبال قۇاتىن، ەلۋمەتتىك سەنىمدىلگىن كۇش سالا جو ـ عارلاتىپ، جۇڭخۇا مادەنيەتتىڭ تامىرىن كۇش سالا جالعاستىرىپ، جۇڭخۇانىڭ ئاڭداۋلى ۋداستۇرلى مادەنيە ـ تىنىڭ جاسامپازدېقىنە كادەگە جاراتىلۇىن جانە جاڭقالق اشا داۋمۇىن ئلگەرلەتەپ، مادەنيەت سىتەرى مەن ما ـ دەنيەت كاسىپ سالاسىنىڭ گۇلدەنۋىن، داۋمۇىن كۇش سالا بولگەرلەتەپ، خالىقارالىق تاراتۇ قابىلەتتى قۇرىلم ـ سىن بارنىشا كۇشەپتىپ، وركەنيەتتەردىڭ اۋىسى ـ كۇيد ـ سىن، ۋوزارا ۇلگى اۋلىن جەبەپ، جاڭا داۋىردەگى ۇگىت، يەديا، مادەنيەت قىزمەتىنىڭ جاڭا جاعايدىن ۇز ـ دىكىسىز اشۇ كەرەك .

مەملىكەتتى قۇدرەتتەندىرۇ قۇرىلىسى، ۇلتتى گۇلدەندىرۇ ۇلى نىساناسى ادامدى شاپىتاتىندىرادى، ەكىپىندەي ئلگەرلەلۇگە نىتتالاندىرادى ـ جاڭا داۋىردە ـ گى جاڭا جورىقتا ۇگىت، يەديا، مادەنيەت قىزمەتىن ويد ـ داعىداي سىستەۋدىڭ جاۋاپكەرشىلىگى اۋىر، بورىشى داڭقتى ـ ۋىمىز شى جىيىنڭ جولداسى ۇپىتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ توڭىرەگىنە اناعۇرلىم تەعىز نىتتە ـ سوتسىيالىزم يەدياسىن جەتەكتىشى ەتۇگە تاباندى بولپ، پارتيا 20 ـ قۇرلىتابىنىڭ رۇخىن جاپپاي دا ـ يەكتىلەندىرىپ، شى جىيىنڭنىڭ مادەنيەت يەدياسىن ئشكەرلەي ۋېرەنىپ، داپەكتىلەندىرىپ، ”مەملىكەتە ـ تىڭ زور ۋسىن“ ەستە بەرىك ساقتاپ، ساپاسىي دەڭ ـ گەيدى جوعارىلاتىپ، جاۋاپكەر شىلك ارقالاۋدى كۇ ـ شەپتىپ، پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ ۋتۇرلى شەشىمدە ـ رىن، ورنالاستىرۇلارىن مۇقيات داپەكتىلەندىرىپ، تىبا ـ نىناققاندىرىپ، العان بەتتىنەن قايتايىتىن كۇرەسكەرلىك بەينەمەن جاڭا داۋىردەگى مادەنيەت بورىشىن اناعۇرلىم ويداعىداي ارقالاپ، سوتسىيالىستىك مادەنيەتتە قۇاتتى ەل قۇرۇ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ وسى زامانىى وركەنيەتىن قۇرۇ كۇرەسى مەن امالياتى بارىسىندا جاڭا بەينە، جاڭا سىكەرلىك كورسەتەپىك .

(شىنخۇا اگەنتسىنىڭ 10 ـ ايدىڭ 11 ـ كۇنى بەييجىڭنەن بەرگەن خابارى)

شارۋاشلىق ۋوڭىرى تىرشلىگىن زەرەتتەنۇ ورتالىغىنىڭ مەڭگەرۋشىسى جىناپ بورا .

”ۋېىز تەحنىكىانى جاپپالاستىرۇمەن، عىلمىي زەرەتتەنۇ سەلبەستىگىن كۇشەپتۇمەن قاتار، جەرگىلىكتى دارىندىلاردى ياۋلۇعا دا ايرىقسقا ۋمان بەرەمىز“ ، دەدى شىنجياڭ ەكولوگىيا جانە جاعىراپيا زەرەتتەنۇ ورنە ـ نىڭ زەرەتتەرەمەنى ۋاڭ يۇڭدۇڭ ـ قازىرگە دەيىن شىنجياڭ ەكولوگىيا جانە جاعىراپيا زەرەتتەنۇ ورنى ورتا ازيا، افريكا سىياقتى جەرلەردە 5 بىرلەسكەن زەرەتتەنۇ ورتالىغىن، 19 دالالىق باقلاۋ ـ تەكسەرۇ، زەرەتتەنۇ پۇنكىتىن جانە 10 سىناق ەتۇ، ۇلگى كورسەتۇ رايونىن قۇردى ـ سونىمەن بىرگە ورتا ازىياداعى 5 ەل، ’افريكا جاسىل ۇلى قورعانىنا“ مۇشە ەلدەر سىياقتى 11 ەلدىڭ تەحنىكەرىن دە تارىبەلەدى .

ۋاڭ يۇڭدۇڭ بىلاي دەدى: الدا عىلمىي زەرەتتەنۇ ۇجىمى شولەپىتتەنۇدەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەنۇ ”جۇڭگو ۋلگىسىنىڭ“ ۋىلەسكىشتىگىن جاپلىلىق باعالاپ، شولەپتە ـ تەنۇدەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەنۇ تەحنىكاسىمەن قامداۋ ـ قاچەتسىنۇ تىزبەدىگىن العا قوپىپ، ەل اتتاعان، ۋوڭىر اتتاعان شولەپىتتەنۇدى باقلاۋ ـ تەكسەرۇ، تەحنىكىانى شوغىر لاندىرۇ جانە ۇلگى كورسەتۇ، قولدانۇ سىياقتىلار ـ دى ئلگەرلەتەپ، جەرگىلىكتى ورنىغا شوغىرلى تۇردە ۋىلەستەن قولدانلىمالى تەحنىكا ۋلگىسىن زەرەتتەپ اشىپ، ساپالاندىرىپ، جاسىل جبەك جولى قۇرىلىسىنا كۇش ـ قۇات ارنايدى .